

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

МАГІСТР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

/ Алірза МАМЕДОВ/

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«НОРМАТИВНА БАЗА УКРАЇНИ»

шифр	назва спеціальності
192	Будівництво та цивільна інженерія
	назва оп
	Міське будівництво і господарство

Розробник:

Халабуденко О.А., канд. юрид. наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і
права
протокол №11 від 30 травня 2023 року

Завідувач кафедри

(ПЕРЕГУДА Є.В.).

Схвалено гарантом освітньої програми «Міське будівництво та господарство»
Гарант ОП

(ОСЕТРИН М.М.)

Розглянуто на засіданні НМКС
Протокол № 8 від 21 червня 2023 р.

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Магістр ОПП	Форма навчання:											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
		денна													
	Назва спеціальності	Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			самоств								
				Разом	у тому числі										
Л					Лр	Із	КП								
192	Будівництво та цивільна інженерія	3	90	30	24		6	60				1	залік	1	
		заочна													
192	Будівництво та цивільна інженерія	3	90	8	4		4	82				1	залік	1	

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Нормативна база України» розроблена на основі концепції права на місто та покликана висвітлити в рамках цієї концепції комплекс питань, пов'язаних із правовим регулюванням міського соціального середовища, особливостей правового регулювання відносин, що виникають у процесі створення, розподілу та присвоєння прав суб'єктів, локалізованих у містах, питання реалізації прав участі таких суб'єктів у питаннях міста.

Ознайомлення з закономірностями становлення і функціонування інститутів, що забезпечують функціонування міста відіграє суттєву роль у формуванні правового світогляду, патріотичного ставлення до правової системи своєї держави. Це дає змогу краще орієнтуватися в загальнотеоретичних проблемах, розширює політичний світогляд. Опанування цієї навчальної дисципліни необхідне для набуття професійного світогляду, без якого не може бути повноцінного фахівця у сфері юриспруденції.

Мета дисципліни «Нормативна база України» полягає у формуванні в студентів стійкого уявлення про соціальну, правову та політичну дійсність існування сучасного міста та прав, пов'язаних з ним, а також основоположні концепції права на місто, що слугує формуванню у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок, необхідних для розв'язування складних інженерно-технічних та/або науково-дослідних задач і проблем, пов'язаних з правовим виміром будівництва, планування, забудови, реконструкції та утримання міських територій.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, умінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА <https://org2.knuba.edu.ua/>. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст компетентності
Загальні компетентності	
ЗК05	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
Спеціальні компетентності за ОП «Міське будівництво та господарства» (СКФ)	
СКФ 06.	Володіння основами проектування, будівництва та експлуатації підземних споруд міста.
Програмні результати навчання	
РНО3.	Проводити технічну експертизу проектів об'єктів будівництва та цивільної інженерії (відповідно до спеціалізації) здійснюючи контроль відповідності проектів і технічної документації завданням на проектування, технічним умовам та іншим чинним нормативно-правовим документам у сфері архітектури та будівництва.
РН10.	Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних та інші джерела, аналізувати і оцінювати їх.

Програма дисципліни

МОДУЛЬ 1

ІНСТИТУЦІЙНА ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА МІСТА

Лекція 1

Інституційна основа становлення, функціонування та розвитку міського середовища

Сучасні концепції міста та права на місто. Соціальні інститути міста. Процес інституціоналізації міського середовища. Правовий вимір процесу створення, організації та функціонування міського середовища. Державні та публічні інституції України, які забезпечують організацію та функціонування міського середовища.

Компетенція Європейської асамблеї місцевих та регіональних виборних представників Ради Європи. Компетенція в сфері функціонування та розвитку міського середовища: профільних комітетів Верховної Ради України. Компетенція та діяльність Кабінету Міністрів України (Міністерство розвитку громад та територій); Державної інспекції архітектури та містобудування України (ДІАМ); інституцій, що забезпечують реєстрацію, гарантію та захист прав осіб на місто в Україні; Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру; Державного фонду документації із землеустрою та оцінки земель; виконавчих органів сільських, селищних та міських рад; районних, районів у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій; державних реєстраторів прав на нерухоме майно; органів нотаріату.

Лекція 2.

Поняття та характеристика форм реалізації права на місто

Політико-правові аспекти реалізації права на місто. Реалізація права на участь. Право на привласнення. Право на доступне житло. Право на інфраструктуру. Право на екологічне міське середовище. Гендерні аспекти реалізації права на місто.

Лекція 3.

Інституції що забезпечують реалізацію права на місто

Державні та публічні інституції України, які забезпечують організацію та функціонування міського середовища.

Компетенція та діяльність профільних комітетів Верховної Ради України (з питань державного будівництва, місцевого самоврядування, будівництва, містобудування, житлово-комунального господарства тощо).

Компетенція та діяльність Кабінету Міністрів України та профільного міністерства (Міністерство розвитку громад та територій України.)

Повноваження та діяльність інших центральних органів виконавчої влади та установ (Державна інспекція архітектури та містобудування, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державний фонд документації із землеустрою та оцінки земель та ін.).

Сфера компетенції та діяльність місцевих органів виконавчої влади.

Органи місцевого самоврядування у системі реалізації права на місто.

Інституції та правові положення, що забезпечують реєстрацію, гарантію та захист прав осіб на місто в Україні.

Лекція 4.

Будівельне право у фокусі концепції права на місто при реалізації містобудівної діяльності та його нормативно-правове забезпечення

Концепції будівельного права у матриці галузевого поділу права в Україні. Концепції будівельного права в матриці поділу права на приватне та публічне. Концепція будівельного права за кордоном. Будівельне право як ядро концепції "права на місто". Право на місто у фокусі прав людини.

Міжнародні акти забезпечення права на місто. Конституційні положення реалізації права на місто. Публічно-правові нормативні акти, що забезпечують реалізацію права на місто. Приватно-правові нормативні акти, що забезпечують реалізацію права на місто. Правові та технічні норми в урбаністиці. Норми приватно-правової відповідальності за порушення права на місто.

Норми адміністративної відповідальності за порушення права на місто. Норми кримінальної відповідальності порушення права міста. Нормативна система FIDIC та питання гармонізації

Практичне заняття 1.

Інституціонально-правові засади міста. Міське та будівельне право.

1. Огляд сучасних концепцій права на місто.
2. Процес інституціоналізації міського середовища.
3. Правовий вимір процесу створення, організації та функціонування міського середовища.
4. Концептуальні положення про державні та публічні інституції України, які забезпечують організацію та функціонування міського середовища.
5. Інституції та правові положення, що забезпечують реєстрацію, гарантію та захист прав осіб на місто в Україні.
6. Компетенція та діяльність державних реєстраторів прав на нерухоме майно.
7. Компетенція та діяльність органів нотаріату.
8. Політико-правові аспекти реалізації права на місто.
9. Актуальні питання реновації міст України.
10. Реалізація права на участь
11. Реалізація права на привласнення
12. Концепції будівельного та містобудівного права у матриці галузевого поділу права в Україні.
13. Концепції будівельного права та містобудівного в матриці поділу права на приватне та публічне.
14. Будівельне право як ядро концепції "права на місто".
15. Право на місто у фокусі прав людини.
16. Міжнародні акти забезпечення права на місто
17. Конституційні положення реалізації права на місто.
18. Публічно-правові нормативні акти, що забезпечують реалізацію права на місто
19. Приватно-правові нормативні акти, що забезпечують реалізацію права на місто.
20. Правові та технічні норми в урбаністиці.
21. Норми приєтно-правової відповідальності за порушення права на місто.
22. Норми адміністративної відповідальності за порушення права на місто
23. Норми кримінальної відповідальності порушення права міста.
24. Нормативна система FIDIC та питання гармонізації національної нормативно-правової системи з «м'яким правом» у будівництві.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 1

1. Інституційна основа становлення, функціонування та розвитку міського середовища
2. Сучасні концепції міста та права на місто.
3. Соціальні інститути міста.
4. Процес інституціоналізації міського середовища
5. Правовий вимір процесу створення, організації та функціонування міського середовища.
6. Державні національні та локальні інституції України, які забезпечують реалізацію права на місто.
7. Публічні інституції України, які забезпечують організацію та функціонування міського середовища.
8. Інституції, які забезпечують гарантію та захист прав приватних осіб на місто в Україні та за кордоном.
9. Компетенція та діяльність профільних комітетів Верховної Ради України з питань місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

10. Компетенція та діяльність Кабінету Міністрів України (Міністерство розвитку громад та територій)
11. Компетенція та діяльність Державної інспекції архітектури та містобудування України (ДІАМ)
12. Інституції та правові положення, що забезпечують реєстрацію, гарантію та захист прав осіб на місто в Україні.
13. Компетенція та діяльність Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.
14. Компетенція та діяльність Державного фонду документації із землеустрою та оцінки земель
15. Компетенція та діяльність виконавчих органів сільських, селищних та міських рад.
16. Компетенція та діяльність районних, районів у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій.
17. Компетенція та діяльність державних реєстраторів прав на нерухоме майно.
18. Компетенція та діяльність органів нотаріату.
19. Інститут територіальних громад в зв'язку із реалізацією права на місто.
20. Інститут форм безпосереднього волевиявлення територіальних громад: місцевих виборів, місцевих референдумів та інших форм безпосередньої демократії.
21. Компетенція органів місцевого самоврядування при реалізації права на місто.
22. Правові та технічні норми в урбаністиці.
23. Будівельне право у фокусі концепції права на місто
24. Концепції будівельного права у матриці галузевого поділу права в Україні.
25. Концепції будівельного права в матриці поділу права на приватне та публічне
26. Концепція будівельного права за кордоном
27. Будівельне право як ядро концепції "права на місто".
28. Право на місто у фокусі прав людини.
29. Нормативно-правове регулювання реалізації права на місто
30. Міжнародні акти забезпечення права на місто
31. Конституційні положення реалізації права на місто.
32. Публічно-правові нормативно-правові акти, що забезпечують реалізацію права на місто
33. Приватно-правові нормативно-правові акти, що забезпечують реалізацію права на місто
34. Норми адміністративної відповідальності за порушення права на місто
35. Норми кримінальної відповідальності порушення права міста.
36. Нормативна система FIDIC та питання гармонізації національної нормативно-правової системи з «м'яким правом» у будівництві.
37. Політико-правові аспекти реалізації права на місто.
38. Питання реєстрації міст України.
39. Реалізація права на участь.
40. Право на привласнення.
41. Право на доступне житло.
42. Право на інфраструктуру.
43. Право на екологічне міське середовище.
44. Гендерні аспекти реалізації права на місто.

Модуль 2

ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ ТА ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ОБ'ЄКТІВ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА МІСТО

Лекція 5.

Проблемні питання правового статусу суб'єктів, що беруть участь у процесі створення середовища, та суб'єктів привласнення

Питання правового статусу суб'єктів будівництва (замовників, забудовників, проектувальників, архітекторів) як професіоналів. Правовий статус консультантів в сфері девелопменту, інвестування та будівництва. Правовий статус інвесторів.

Суб'єкти привласнення як особи, які здійснюють права споживачів.

Лекція 6.

Правовий режим об'єктів привласнення

Сучасні концепції нерухомих речей та об'єктів, з ними пов'язаних. Проблемні питання правового режиму земельних ділянок у міському середовищі. Проблемні питання правового режиму багатоквартирних будинків. Зміна цільового призначення об'єктів присвоєння. Проблемні питання поверхової власності. Квартирні права. Проблемні питання правового режиму житлових приміщень у багатоквартирних будинках. Проблемні питання правового режиму нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках. Правові аспекти доступу до міської інфраструктури та зон рекреації.

Лекція 7.

Правовий режим інформаційного середовища у міському просторі

Роль та значення інформації в міському просторі. Право на інформування у міському просторі. Правові аспекти інтернету речей у міському просторі. Цифрові інструменти в сфері нерухомості. Види цифрових послуг, які можна надавати клієнтам онлайн. Перевірка нерухомості за допомогою онлайн інструментів. Електронний документообіг в сфері нерухомості. Правові аспекти захисту персональних та індустріальних даних у міському просторі.

Практичне заняття 2.

Правовий статус суб'єктів прав в будівництві та правовий режим об'єктів привласнення.

1. Сучасні концепції нерухомих речей та об'єктів, з ними пов'язаних.
2. Проблемні питання правового режиму земельних ділянок у міському середовищі.
3. Проблемні питання правового режиму багатоквартирних будинків.
4. Зміна цільового призначення об'єктів присвоєння.
5. Проблемні питання поверхової власності. Квартирні права.
6. Проблемні питання правового режиму житлових приміщень у багатоквартирних будинках.
7. Проблемні питання правового режиму нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках.
8. Правові аспекти доступу до міської інфраструктури та зон рекреації.
9. Питання правового статусу суб'єктів будівництва (замовників, забудовників, проектувальників, архітекторів) як професіоналів.
10. Правовий статус консультантів в сфері девелопменту, інвестування та будівництва.
11. Правовий статус інвесторів.
12. Суб'єкти привласнення як особи, які здійснюють права споживачів
13. Проблемні питання правового режиму земельних ділянок у міському середовищі.
14. Проблемні питання правового режиму багатоквартирних будинків.
15. Проблемні питання поверхової власності. Квартирні права.
16. Проблемні питання правового режиму нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках.
17. Правові аспекти доступу до міської інфраструктури та зон рекреації.
18. Роль та значення інформації в міському просторі.
19. Право на інформування у міському просторі та його захист.
20. Цифрові інструменти в сфері нерухомості.
21. Види цифрових послуг, які можна надавати клієнтам онлайн.
22. Перевірка нерухомості за допомогою онлайн інструментів.
23. Електронний документообіг в сфері нерухомості.
24. Правові аспекти захисту персональних та індустріальних даних у міському просторі.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 2

1. Проблемні питання правового статусу суб'єктів, що беруть участь у процесі створення середовища та суб'єктів привласнення.
2. Питання правового статусу суб'єктів будівництва (замовників, забудовників, проектувальників, архітекторів) як професіоналів.
3. Правовий статус консультантів.
4. Правовий статус інвесторів.
5. Суб'єкти привласнення як особи, які здійснюють права споживачів.
6. Правовий режим об'єктів привласнення.
7. Сучасні концепції нерухомих речей та об'єктів, з ними пов'язаних.
8. Проблемні питання правового режиму земельних ділянок у міському середовищі.
9. Проблемні питання правового режиму багатоквартирних будинків.
10. Зміна цільового призначення об'єктів привласнення.
11. Проблемні питання поверхової власності. Квартирні права.
12. Проблемні питання правового режиму житлових приміщень у багатоквартирних будинках.
13. Проблемні питання правового режиму нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках.
14. Правові аспекти доступу до міської інфраструктури та зон рекреації.
15. Правовий режим інформаційного середовища у міському просторі.
16. Роль та значення інформації в міському просторі.
17. Процеси інформування у міському просторі.
18. Правові аспекти інтернету речей у міському просторі.
19. Цифрові інструменти в сфері нерухомості.
20. Види цифрових послуг, які можна надавати онлайн.
21. Перевірка нерухомості за допомогою онлайн інструментів.
22. Електронний документообіг в сфері нерухомості.
23. Правові аспекти захисту персональних та індустріальних даних у міському просторі.

Модуль 3

ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА МІСТО

Лекція 8.

Речові права як субстанційне ядро права на привласнення

- Сучасні концепції речових прав та прав на міський простір.
- Обмеження абсолютної дії речових прав у міському середовищі.
- Обтяження та питання ієрархії прав на об'єкти привласнення.
- Конструкції речових прав, що забезпечують право на привласнення: суперфіцій, узурфрукти, сервітути емфітеузіс.
- Загальна власність та права очікування в контексті реалізації права на привласнення.
- Актуальні питання сусідських прав.
- Актуальні питання захисту речових прав у міському просторі.

Лекція 9.

Актуальні питання регулятивних та охоронних відносин, спрямованих на реалізацію права привласнення

- Особливості договірних відносин з метою встановлення речових прав на земельну ділянку.
- Поняття та види договорів про передачу нерухомого майна у власність.
- Особливості договірних відносин при встановленні прав очікування на об'єкти нерухомості (права очікування та договори на участь у пайовому будівництві).
- Особливості договору генерального підряду.
- Моделі підробігництва при організації підрядних робіт у будівництві.
- Особливості договорів на проектування у будівництві.

Питання спадкування прав привласнення та прав очікування.
Приватно-правова відповідальність за порушення права на місто.
Договірна та деліктна відповідальність у будівництві.
Порядок вирішення спорів щодо нерухомого майна.

Лекція 10.

Питання правового регулювання інвестиційної діяльності в будівельній та містобудівній сферах

Поняття інвестицій в сфері створення об'єктів прав привласнення.

Суб'єкти інвестиційної діяльності. Права, обов'язки і гарантії суб'єктів інвестиційної діяльності. Організаційно-правові механізми фінансування капітального будівництва. Правовий режим розробки і затвердження інвестиційних проєктів будівництва. Моделі інвестування в первинну нерухомість.

Порядок реалізації інвестиційних проєктів будівництва. Основні засади проведення експертизи інвестиційних програм і проєктів будівництва.

Учасники держави в інвестиційній діяльності. Судова практика щодо інвестування.

Лекція 11.

Акти реалізації права на привласнення

Землевпорядков документація. Користування Державним фондом документації із землеустрою. Основні види документації із землеустрою та вимоги щодо їх погодження та затвердження.

Дозвільна документація на будівництво. Отримання документів дозвільного характеру у сфері будівництва. Аудит об'єкта та забудовника. Аудит документів на новобудови.

Огляд типових контрактів FIDIC, структура та їх особливості. Застосування проформ FIDIC в Україні, окремі питання (додільність, їх імплементація, рекомендації). Рада з врегулювання/запобігання спорів у контрактах FIDIC. Судова практика в Україні з питань застосування контрактів FIDIC.

Правовстановлюючі документи на нерухомість.

Легалізація замовленого будівництва. Електронна торгівля нерухомим майном (он-лайн аукціони) Система «СЕТАМ» та її особливості. Процедура проведення електронних торгів з продажу нерухомого майна.

Лекція 12.

Форми розгляду конфліктних ситуацій при реалізації права на місто за участю публічних інституцій

Відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності.

Адміністративно-правова та кримінально-правова відповідальність за порушення права на місто.

Приватно-правова відповідальність за порушення права на місто. Договірна та деліктна відповідальність у будівництві. Порядок вирішення спорів щодо нерухомого майна.

Судовий розгляд спорів в сфері будівництва. Судовий порядок вирішення земельних спорів. Судові спори з органами державної влади та органами місцевого самоврядування стосовно прав на об'єкти нерухомого майна. Практика притягнення до відповідальності у сфері незаконного заволодіння нерухомим майном. Практика звернення до Офісу протидії рейдерству Міністерства юстиції України.

Практичне заняття 3.

Практичні аспекти реалізації міського та будівельного права

1. Суцесні концепції речових прав та міський простір.
2. Конструкції речових прав, що забезпечують право на присвоєння: суперфіцій, іуфіцій, сервітут, емфітевзис.

3. Загальна власність та права очікування в контексті реалізації права на присвоєння.
4. Актуальні питання сусідських прав.
5. Особливості договірних відносин під час встановлення речових прав на земельну ділянку.
6. Моделі співробітництва при організації підрядних робіт у будівництві.
7. Поняття інвестицій в сфері створення об'єктів прав привласнення
8. Землепорядна документація. Користування Державним фондом документації із землеустрою.
9. Основні види документації із землеустрою та вимоги щодо їх погодження та затвердження.
10. Дозвільна документація на будівництво. Отримання документів дозвільного характеру у сфері будівництва.
11. Аудит об'єкта та забудовника. Аудит документів на новобудови.
12. Застосування проформ FIDIC в Україні, окремі питання (доцільність, їх імплементация, рекомендації).
13. Призвештосовуючі документи на нерухомість.
14. Електронна торгівля нерухомим майном (он-лайн аукціони).
15. Судовий та позасудовий порядок вирішення спорів в сфері містобудування та будівництва.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ - 3

1. Речові права як субстанційне ядро права на привласнення
2. Сучасні концепції речових прав та міський простір.
3. Обмеження абсолютної дії речових прав у міському середовищі
4. Обтяження та питання ієрархії прав на об'єкти привласнення
5. Конструкції речових прав, що забезпечують право на привласнення: суперфіцій, узуфрукти, сервітуту, емфітевзис.
6. Загальна власність та права очікування в контексті реалізації права на привласнення.
7. Актуальні питання сусідських прав.
8. Актуальні питання захисту речових прав у міському просторі
9. Актуальні питання регулятивних та охоронних відносин, спрямованих на реалізацію права на привласнення
10. Особливості договірних відносин під час встановлення речових прав на земельну ділянку.
11. Особливості договірних відносин при встановленні прав очікування на об'єкти нерухомості (заява очікування та договори на участь у пайовому будівництві).
12. Особливості договору генерального підряду.
13. Моделі співробітництва при організації підрядних робіт у будівництві.
14. Особливості договорів на проектування у будівництві.
15. Договірна та деліктна відповідальність у будівництві.
16. Питання спадкування прав привласнення та прав очікування.
17. Цивільно-кримінальна відповідальність за порушення прав на місто.
18. Пасивне регулювання інвестиційної діяльності на об'єкти привласнення
19. Поняття інвестицій в сфері створення об'єктів прав привласнення..
20. Суб'єкти інвестиційної діяльності.
21. Права, обов'язки і гарантії суб'єктів інвестиційної діяльності.
22. Організаційно-правові механізми фінансування капітального будівництва.
23. Правовий режим розробки і затвердження інвестиційних проєктів будівництва.
24. Порядок реалізації інвестиційних проєктів будівництва.
25. Функції закладу проведення експертизи інвестиційних програм і проєктів будівництва.
26. Участь держави в інвестиційній діяльності.
27. Судові процеси щодо інвестування.
28. Печиво розв'язу конфліктних ситуацій при реалізації права на місто.

29. Землевпорядна документація. Користування Державним фондом документації із землеустрою.

30. Основні види документації із землеустрою та вимоги щодо їх погодження та затвердження.

31. Судовий порядок вирішення земельних спорів.

32. Дозвільна документація на будівництво. Отримання документів дозвільного характеру у сфері будівництва.

33. Аудит об'єкта та забудовника. Аудит документів на новобудови.

34. Моделі інвестування в первинну нерухомість.

35. Опалативних контрактів FIDIC, структура та їх особливості і різниця

36. Застосування проформ FIDIC в Україні, окремі питання (доцільність, їх імплементація, рекомендації).

37. Рада з регулювання/запобігання спорів у контрактах FIDIC.

38. Судова практика в Україні з питань застосування контрактів FIDIC.

39. Судовий порядок спорів в сфері будівництва.

40. Правовстановлюючі документи на нерухомість.

41. Електронні торги за нерухомим майном (он-лайн аукціони).

42. Система «СЕТАМ» та її особливості.

43. Процедура проведення електронних торгів з продажу нерухомого майна.

44. Судова практика вирішення спорів, пов'язаних з електронними торгами з продажу нерухомого майна.

45. Співпраця з органами державної влади та органами місцевого самоврядування стосовно притягнення до відповідальності за незаконне заволодіння нерухомим майном.

46. Притягнення до відповідальності за незаконне заволодіння нерухомим майном.

47. Практика притягнення до відповідальності у сфері незаконного заволодіння нерухомим майном.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14; інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словники базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в одній з наукових видань.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття з захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання:

1. Актуальні питання становлення та функціонування інституційної системи міста.
2. Місто у правовому вимірі.
3. Форми інституціоналізації міського середовища.
4. Діяльність Європейської асамблеї місцевих та регіональних виборних представників Ради Європи з точки до реалізації права на місто.
5. Актуальні питання співвідношення правових та технічних норм в урбаністиці.
6. Дискреційні питання будівельного та містобудівного права.
7. Правовий вимір містобудівної діяльності.
8. Актуальні питання реновації міст України.
9. Проблема міста як розв'язок прав людини.
10. Компетентність та особливості функціонування державних національних та локальних інституцій України, що забезпечують реалізацію права на місто.
11. Інституції, що забезпечують гарантію та захист прав приватних осіб на місто.
12. Актуальні питання дії міжнародних актів, які забезпечують право на місто
13. Питання інституціоналізації нормативно-правових актів у сфері будівництва та архітектури
14. Проблеми впровадження норм FIDIC в Україні
15. Питання публічної та опосередкованої участі громадян при вирішенні проблем міста
16. Питання класифікації прав на місто та прав, що належать до різних галузей права
17. Актуальні питання захисту прав учасників пайового будівництва
18. Моделі інвестування у будівництво
19. Умови реалізації публічної політики, що спрямована на сталий розвиток міста
20. Актуальні питання відповідальності підрядника у договорах будівельного підряду
21. Питання інфраструктури прав.
22. Питання урядування часток у будівництві.
23. Питання диференціації послуг в сфері будівництва.
24. Особливості вирішення спорів з сфери будівництва з участю органів публічної влади.
25. Речові права в контексті містобудівного та будівельного права.
26. Обов'язок і відповідальність в будівельному праві.
27. Актуальні питання регулятивних та охоронних відносин, спрямованих на реалізацію права на місто.

28. Питання правового регулювання інвестиційної діяльності в будівельній та містобудівній діяльності
29. Акти реалізації права на привласнення.
30. Форми розгляду конфліктних ситуацій при реалізації права на місто за участю публічних інституцій

Методи контролю та оцінювання знань

Оцінювання знань та практичних умінь студентів здійснюється в університеті у відповідності до Положення "Про критерії оцінювання знань студентів в Київському національному університеті будівництва та архітектури". Система оцінювання якості підготовки студентів включає: поточний, семестровий, підсумковий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (диференційного), визначених навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які має пройти перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проведення тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (журнал) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми контролю здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю, це: усні та практичні заняття; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз перводжерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що виникла на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом цієї дисципліни.

Для оцінювання рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- первинні відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- глибокі знання (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- здатність оформлювати вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, що виникають на заняттях;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове оцінювання може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії з урахуванням підручників поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
58-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	15	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	13	зідмінене виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	11	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	10	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та

		цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	9	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота			ІЗ	ЗАЛІК	Сума
М1	М1	М3			
20	20	20	15	25	100

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Інституційна основа становлення, функціонування та розвитку міського середовища
2. Сучасні концепції міста та права на місто.
3. Соціальні інститути міста.
4. Процес інституціоналізації міського середовища.
5. Правовий вимір процесу створення, організації та функціонування міського середовища.
6. Правові та технічні норми в урбаністиці.
7. Будівельне право у фокусі концепції права на місто
8. Концепції будівельного права у матриці галузевого поділу права в Україні.
9. Концепції будівельного права в матриці поділу права на приватне та публічне
10. Концепції будівельного права за кордоном
11. Будівельне право як ядро концепції "права на місто".
12. Право на місто у фокусі прав людини.
13. Нормативно-правове регулювання реалізації права на місто
14. Міжнародні акти забезпечення права на місто
15. Конституційні положення реалізації права на місто.
16. Публічно-правові нормативно-правові акти, що забезпечують реалізацію права на місто
17. Приватно-правові нормативно-правові акти, що забезпечують реалізацію права на місто
18. Форми адміністративної відповідальності за порушення права на місто
19. Форми кримінальної відповідальності порушення права міста.
20. Фідієтська система FIDIC та питання гармонізації національної нормативно-правової системи з міжним правом у будівництві.
21. Державні, національні та локальні інституції України, що забезпечують реалізацію права на місто
22. Публічні інституції України, що забезпечують організацію та функціонування міського середовища
23. Інституції, що забезпечують гарантію та захист прав приватних осіб на місто в Україні та за кордоном.
24. Комітетія Європейської асамблеї місцевих та регіональних виборних представників Ради Європи
25. Комітетія та діяльність профільних комітетів Верховної Ради України з питань місцевих самоврядувань, регіонального розвитку та містобудування;
26. Комітетія та діяльність Кабінету Міністрів України (Міністерство розвитку громад та територій)
27. Комітетія та діяльність Державної інспекції архітектури та містобудування України (ДІАМ)
28. Інституції та правові положення, що забезпечують реєстрацію, гарантію та захист прав осіб на місто в Україні
29. Комітетія та діяльність Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.
30. Комітетія та діяльність Державного фонду документації із землеустрою та оцінки земель
31. Комітетія та діяльність виконавчих органів сільських, селищних та міських рад.
32. Комітетія та діяльність районних, районів у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій.
33. Інституції та діяльність державних реєстраторів прав на нерухоме майно.
34. Комітетія та діяльність органів нотаріату при реалізації права на привласнення.
35. Інституції територіальних громад при реалізації права на місто.
36. Інституції форми безпосереднього волевиявлення територіальних громад: місцевих виборів, місцевих референдумів та інших форм безпосередньої демократії.
37. Інституції місцевих органів самоврядування при реалізації права на місто.
38. Механізми розгляду конфліктних ситуацій при реалізації права на місто.

39. Землеупорядна документація. Користування Державним фондом документації із землеустрою.
40. Основні види документації із землеустрою та вимоги щодо їх погодження та затвердження.
41. Судовий порядок вирішення земельних спорів.
42. Дозвільна документація на будівництво. Отримання документів дозвільного характеру у сфері будівництва.
43. Аудит об'єкта та забудовника. Аудит документів на новобудови.
44. Огляд типових контрактів FIDIC, структура та їх особливості.
45. Застосування проформ FIDIC в Україні, окремі питання (доцільність, їх імплементація, рекомендації).
46. Рада з врегулювання/запобігання спорів у контрактах FIDIC.
47. Судова практика в Україні з питань застосування контрактів FIDIC.
48. Судовий порядок спорів в сфері будівництва.
49. Правовстановчі документи на нерухомість.
50. Електронні торги за нерухомим майном (он-лайн аукціони).
51. Система «СЕТАМ» та її особливості.
52. Процедура проведення електронних торгів з продажу нерухомого майна.
53. Судова практика вирішення спорів, пов'язаних з електронними торгами з продажу нерухомого майна.
54. Судові спори з органами державної влади та органами місцевого самоврядування стосовно утримання об'єктів нерухомого майна.
55. Процедура звернення до Офісу протидії рейдерству Міністерства юстиції України.
56. Процедура притягнення до відповідальності у сфері незаконного заволодіння нерухомим майном.
57. Соціально-правові аспекти реалізації права на місто.
58. Реалізація права на участь
59. Процедура призначення
60. Процедура доступу до житла
61. Процедура інфраструктури
62. Процедура створення міського середовища
63. Правові аспекти реалізації права на місто
64. Правові питання правового статусу суб'єктів, що беруть участь у процесі створення середовища, та суб'єктів приналежності
65. Правові питання правового статусу суб'єктів будівництва (замовників, забудовників, проєктувальників, артикторів) як професіоналів.
66. Правові питання статусу консультантів.
67. Правові питання статусу інвесторів
68. Суб'єкти привласнення як особи, які здійснюють права споживачів
69. Правові питання привласнення
70. Суб'єкти привласнення нерухомих речей та об'єктів, з ними пов'язаних.
71. Правові питання правового режиму земельних ділянок у міському середовищі.
72. Правові питання правового режиму багатоквартирних будинків.
73. Суб'єкти привласнення об'єктів привласнення.
74. Суб'єкти привласнення поверхової власності.
75. Суб'єкти привласнення
76. Суб'єкти привласнення правового режиму житлових приміщень у багатоквартирних будинках
77. Суб'єкти привласнення правового режиму нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках
78. Суб'єкти привласнення до міської інфраструктури та зон рекреації.
79. Суб'єкти привласнення інформації в міському просторі
80. Суб'єкти привласнення інформації в міському просторі
81. Суб'єкти привласнення в міському просторі

82. Правові аспекти інтернету речей у міському просторі
83. Цифрові інструменти в сфері нерухомості
84. Види цифрових послуг, які можна надавати онлайн.
85. Перевірка нерухомості за допомогою онлайн інструментів.
86. Електронний документообіг в сфері нерухомості.
87. Правові аспекти захисту персональних та індустріальних даних у міському просторі.
88. Речові права як субстанційне ядро права на привласнення
89. Сучасні концепції речових прав та міський простір.
90. Обмеження абсолютної дії речових прав у міському середовищі
91. Обговорення питання ієрархії прав на об'єкти привласнення
92. Інструменти речових прав, що забезпечують право на привласнення: суперфіцій, узуфрукт, сервітут, емфітеазис.
93. Застосування власності та права очікування в контексті реалізації права на привласнення.
94. Актуальні питання сусідських прав.
95. Актуальні питання захисту речових прав у міському просторі
96. Актуальні питання регуляторних та охоронних відносин, спрямованих на реалізацію права на привласнення
97. Особливості договірних відносин під час встановлення речових прав на земельну ділянку.
98. Особливості договірних відносин при встановленні прав очікування на об'єкти нерухомості (права очікування та договори на участь у пайовому будівництві).
99. Особливості договору генерального підряду.
100. Можливі інструменти для організації підрядних робіт у будівництві.
101. Можливі договори на проектування у будівництві.
102. Можливі інструменти відповідальності у будівництві.
103. Питання слідкування прав привласнення та прав очікування.
104. Відповідальність за порушення прав на місто.
105. Інструменти регулювання інвестиційної діяльності на об'єкти привласнення
106. Інструменти в сфері створення об'єктів прав привласнення..
107. Інструменти в сфері діяльності.
108. Інструменти в сфері діяльності суб'єктів інвестиційної діяльності.
109. Інструменти в сфері механізмів фінансування капітального будівництва.
110. Інструменти в сфері розробки і затвердження інвестиційних проєктів будівництва.
111. Інструменти в сфері реалізації інвестиційних проєктів будівництва.
112. Інструменти в сфері проведення експертизи інвестиційних програм і проєктів будівництва.
113. Інструменти в сфері діяльності інвестиційної діяльності.
114. Інструменти в сфері діяльності інвестування.
115. Створення інструментів державної влади та органами місцевого самоврядування
116. Створення інструментів державної влади та органами місцевого самоврядування
117. Створення інструментів державної влади та органами місцевого самоврядування

Методичне забезпечення

І. Нормативно-правові акти

Канонічний текст редакції Закону України від 02.06.2016 р. №1401-VIII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

Копія Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Конвенцію ратифіковано законом № 47/997-ВР від 17.07.97) (зі змінами та доповненнями, внесеними Протоколом № 11 від 11 травня 1994 року, Протоколом № 14 від 13 травня 2004 року) // База даних «Законодавство України» / Верховний Суд. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004

Сиротенко О. М. Методичні рекомендації до навчання на місцевому самоврядуванні URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_0356Text

Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>.

Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. №2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.

Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-20). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213-330). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>.

Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. №2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р. №435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/435-15>.

Закон України «Про архітектурну діяльність» від 20 травня 1999 р. №687-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14>.

Закон України «Про будівельні норми» від 5 листопада 2009 р. №1704-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17>.

Закон України «Про відповідальність підприємств, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування» від 14 жовтня 1994 р. №208/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208/94-вр>.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» від 17 червня 2020 р. №711-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text>.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» від 20 вересня 2019 р. №132-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-20>.

Закон України «Про Генеральну схему планування території України» від 07 лютого 2002 р. №3059-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14>.

Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» від 12 грудня 2016 р. №1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>.

Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно» від 01 липня 2004 р. №1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>.

Закон України «Про генпланування» від 22 травня 2003 р. №858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.

Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. №1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

Закон України «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду» від 23 грудня 2006 р. №525-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/525-16>.

Закон України «Про ідентифікацію певних видів господарської діяльності» від 02 березня 2015 р. №222-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

Закон України «Про заборону будівельної продукції на ринку» від 2 вересня 2020 р. №850-IX. Відомості Верховної Ради України 2021. №14. Ст. 119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-20#Text>.

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р. №848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10 лютого 1995 р. № 51/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-вр>.

Закон України «Про оренду земель» від 6 жовтня 1998 р. №161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>.

Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 03 жовтня 2019 р. №157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20>.

Закон України «Про зони містобудування» від 16 листопада 1992 р. №2780-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05 квітня 2007 р. №877-V у редакції від 01.10.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

Закон України «Про планування та забудову територій» від 20 квітня 2000 р. №1699-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-14>.

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 р. №3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.

Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення державного регулювання у сфері будівництва житла та стабілізації ситуації на первинному ринку житла» від 03 березня 2006 р. №185/2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185/2006>.

Перелік державних органів виконавчої влади, до повноважень яких належить питання нормування у будівництві (редакція станом на 03.04.2019): затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2010 р. №197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/197-2010-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» від 23 червня 2021 р. №681. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання функціонування органів архітектури, будівництва, контролю та нагляду» від 23 грудня 2020 р. №1340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1340-2020-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів» від 13 липня 2011 р. №461. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/461-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку суб'єктів нормування у будівництві» від 28 червня 2021 р. №138. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/438-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну архітектуру та Державну інспекцію» від 18 жовтня 2006 р. №1434. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1434-2006-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення містобудівного кадастру на державному рівні» від 24 лютого 2021 р. №700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державного фінансування капітальних будівельних робіт» від 27 грудня 2001 р. №1764. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1764-2001-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва та проєктів інженерних та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 11 травня 2011 р. №560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю» від 23 травня 2011 р. №553. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присвоєння адрес об'єктам будівництва, об'єктам нерухомого майна» від 7 липня 2021 р. №690. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/690-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення архітектурних та містобудівних робіт» від 25 листопада 1999 р. №2137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-99-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінювання якості надання об'єктів соціального оточення і послуг для осіб з інвалідністю» від 26 травня 2021 р. №533. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення обстеження прийнятих до експлуатації об'єктів будівництва» від 12 квітня 2017 р. №257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/257-2017-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення,

оновлення, зокрема зміни та затвердження містобудівної документації» від 1 вересня 2021 р. №926. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-%D0%BF#Text>.

Класифікація видів цільового призначення земель: Затв. Наказом Державного комітету з земельних ресурсів від 23 липня 2010 р. №458. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10>.

Порядок альтернативної грошової оцінки земель населених пунктів [Електронний ресурс]: Затв. Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25 листопада 2016 р. №489. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1647-16>.

II. Підручники, навчальні посібники

Майданик Р. А. *Речове право: підручник* / Р. А. Майданик. К.: Алерта, 2019. 1102 с.

Підприємство будівельне право України: Посібник. Київ: ВД «Дакор», 2022. 144 с.

Цявільна Ірина. *Право України: підручник*. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. За ред. Р.Б. Шишки (Херсонський ЦУ). Загальна. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.

Хмельницький В. *Право України. Повний курс: підручник*. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко С., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с. URL: <http://oldivplus.com.ua/>.

Хмельницький В. *Право господарського права (Особлива частина): підручник*. За ред. В. С. Щербини, В. В. Сташиса. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 672 с.

Хмельницький В. *Посередницьке право. Курс лекцій (загальна частина)* [ ]. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 219 с. URL: <http://lira-k.com.ua/preview/12298.pdf>.

Хмельницький В. *Право України: Загальна частина: підручник*. За ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. 4-те вид., перероб. і доп. Х.: Право, 2010. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI-2010/UgolovPravoOsob.pdf.

Хмельницький В. *Право України: Особлива частина: підручник*. За ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. 4-те вид., перероб. і доп. Х.: Право, 2010. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI-2010/UgolovPravoOsob.pdf.

McHugh, Roger Champion, John Murdoch. *Construction Contracts. Law and Managements*. Fifth edition. New York, 2015.

III. Методичні праці

Порядок регулювання будівельної діяльності: методичні вказівки. Уклад.: Перегуда Є.В., Халабуцка О. А., Бондаренко І.О. Київ-Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2021. 46 с.

IV. Дисертації та автореферати дисертацій

Григорук М. Д. *Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі: теоретично-правові аспекти*. Дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Дніпро, 2016. 512 с.

Григорук М. Д. *Адміністративно-правове регулювання будівництва в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07*. Київ, 2017. 163 с.

Григорук М. Д. *Адміністративно-правове забезпечення діяльності Державної архітектурно-будівельної інспекції в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07*. Київ, 2017. 256 с.

Кушнір М. *Будівельна діяльність як об'єкт податково-правового регулювання: проблеми законодавства та судової практики: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове, інформаційне право*. URL: <http://library.nlu.edu.ua/oldivplus/uploads/documents/1751.pdf>.

Кушнір М. *Будівельна діяльність як об'єкт податково-правового регулювання: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07*. Київ, 2017. 215 с.

Кушнір М. *Адміністративно-правове регулювання будівельної діяльності в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07*. Київ: Нац. торг.-екон. ун-т. К., 2012. 235 с.

Кушнір М. *Адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове, інформаційне право*. Одеса, 2018. http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2019/08/kuishnir_M.E..pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Палеха Ю.М., Олещенко А.В. Містобудівна документація у державах Європейського Союзу та в Україні: порівняльний аналіз http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgi/irbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DO WNLOAD=1&I21Image_file_name=PDF%2Fdpamu_2016_30_8.pdf

Резворович К.Р. Адміністративно-правове забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва: дис. ... канд. юр. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Дніпропетровськ, 2016. URL: http://elibrary.dnupetrovsk.net/123456789/1030/1/rezvorovich_dis.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Резніков В.О. Адміністративно-правові засади дозвільної діяльності у сфері містобудування: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2015. 194 с.

Ромашко А.В. Адміністративно-правове регулювання житлової та громадської забудови: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2015. 215 с.

Ромашко Г.С. Державний контроль у сфері будівництва: адміністративно-правові засади: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2010. 196 с.

IV. Презентації лекцій

Перемудра С.В. Лекція. Правове регулювання. Презентація. URL: <http://o.g2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2592#section-0>.

Перемудра С.В. Лекція. Приватне та публічне право. Презентація. URL: <http://o.g2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2592#section-0>.

Перемудра С.В. Лекція. Юридична відповідальність. Презентація. URL: <http://o.g2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2592#section-0>.

V. Збірники «Будівельне право»

Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]: Матеріали Першої наук.-практ. конф., Київ, 2-4 грудня 2017 р. / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: «Економічна думка», 2017. 242 с. URL: http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/123456789/7143/1/KONF_BUD_PRAVO.pdf.

Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]: Матеріали Другої наук.-практ. конф., Київ, 2-4 грудня 2017 р. / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: «Економічна думка», 2018. 283 с. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-Збірник-матеріалів-конференції-2018.pdf>.

Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]. Вип. III. Матеріали Третьої наук.-практ. конф., Київ, 4-6 грудня 2019 р. / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: «Економічна думка», 2019. В 2-х ч. Ч. 1. 231 с. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-2019-Збірник-праць-Част.1.pdf>.

Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]. Вип. III. Матеріали Третьої наук.-практ. конф., Київ, 4-6 грудня 2019 р. / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: «Економічна думка», 2019. В 2-х ч. Ч. 2. 175 с. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-2019-Збірник-праць-Част.2.pdf>.

Будівельне право: проблеми теорії і практики: містопланування та містобудування. Зб. наук. пр. Вип. IV. За матеріалами Четвертої Міжнародної наук.-практ. конф. «Будівельне право», (Київ, 20 листопада 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: «Економічна думка», 2020. 192 с. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-Збірник-2020.pdf>.

Будівельне право: проблеми теорії і практики: містопланування та містобудування. Зб. наук. пр. Вип. V. За матеріалами П'ятої Міжнародної наук.-практ. конф. «Будівельне право», (Київ, грудень 2021 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: «Економічна думка», 2021. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-Збірник-2021.pdf>.

VII. Наукові статті, монографії, аналітичні огляди

Гарат М. Р. Будівельна діяльність як об'єкт науково-правових досліджень. Правова держава. 2019. №34. С. 15-22. UKL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/169525>.

Впровадження параметричного методу нормування для застосування сучасних рішень у будівництві. ТОВ «Укргруппроєкт». URL: <http://www.ukrgrupproekt.com.ua/index.php/9-novyny/90-vprovadzhennya-parametrichnogo-metodu-normuvannya-dlya-zastosuvannya-suchasnikh-rishen-u-budivnitstvi>.

Дорошенко Р. Порядок реєстрації прав власності на об'єкти нерухомого майна. URL: <http://je-blog.com.ua/2014/02/poryadok-reestratsiyi-prav-vlasnosti-na-obekti-neruhomogo-mayna/>.

Класицька О.О. Сутність будівельної діяльності. *Наукові праці Національного університету «Одеської юридичної академія»*. 2011. URL: <http://dspace.onu.edu.ua/bitstream/handle/11300/3903/Kvasnitska%20Sutnist%20budivelmoi%20diyalnostu.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Козич О.М. Досвід провідних країн світу в управлінні будівельною галуззю. URL: <http://www.kharkiv.khar.gov.ua/e-book/db/2012-2/doc/5/02.pdf>.

Курчак О. П. Поняття й зміст адміністративно-правового регулювання будівництва в Україні. *Науковий вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2016. Вип. 6, т. 3. С. 216-220. URL: http://www.nvppg.in.ua/vip/2016/3/tom_1/47.pdf.

Братиславський П.П. Удосконалення адміністративно-правового регулювання будівництва в Україні: Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Вип. 1. С. 134-139. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71629/mod_resource/content/1/Кривошеїн.%20Удосконалення%20адміністративно-правового%20регулювання%20будівництва%202017.pdf.

Мухомов, Я.Б. Діагностика у сфері містобудування. *Право і суспільство*. 2018. №2, частина 3. URL: http://pravo.i.suspilstvo.org.ua/archive/2018/2_2018/part_3/22.pdf.

Мороз М.В. Права найму (оренди) нерухомості як речове право на чуже майно. URL: http://biz.gol.ua/JURN/EP_index.htm_2014_3_42 (дата звернення: 01.08.2019).

Огляд реформи будівництва та нерухомості 2018-2019 років [Електронний ресурс]. URL: http://eng.ua/ua/2019/01/pluginfile.php/74224/mod_resource/content/1/Реформи%20в%20будівництві%20та%20нерухомості%202018-2019.pdf (дата звернення: 01.12.2019).

Орлов, В.І. Проблеми та форми капітального будівництва в Україні. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2013. URL: <http://www.naukova-praca.lviv.ua/archiv/tom13/52.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Пирігун О.В. Права на місто: проблеми та шляхи реалізації//Права людини в умовах розбудови місцевої держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) /Міністерство внутрішніх справ України, Київ: нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: ІСДПВА, «Високий», 2020. С. 65-74.

Додатково: С. В. Білоус, удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва: будівництво приватних будинків: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.] Вип. III. Матеріали третього наукового семінару, Київ, 4 грудня 2019 р./Мін-во освіти і науки України, Київ: нац ун-т будівництва і архітектури України, Київ-Тернопіль: «Бескиди», 2019 в 2-х ч. Ч.1. С.115-119

Роз'ясунки з питань правового регулювання будівельної галузі в Україні: підсумковий звіт
Baker McKenzie. URL:
http://on.scloud.ua/page/fle.php/134594/mod_resource/content/1/zvit_baker_mckenzie.pdf.

Розроблення плану заходів з наблизення національного будівельного законодавства до відповідної передової міжнародної практики. URL: http://org.com.ua/ua/134595/nod_resource/content/1/zvit_baker_mckenzie_zavdannia_B.pdf.

Ріформування нормативно-правового регулювання будівельної галузі України. Завдання С: Сприяння впровадженню міжнародно-визнаних форм договорів FIDIC в договірну практику в Україні.
URL:
[http://o.gml.org.ua/plugin.php?p=13-595/mod_resource/content/1/zvit_baker_mckenzie_zavdannia_C.p](http://o.gml.org.ua/plugin.php?p=13-595/mod_resource/content/1/zvit_baker_mckenzie_zavdannia_C.pdf)
df.

Робота з оцінювання діяльності як об'єкт адміністративно-правового регулювання:

монографія. Київ: Гельветика, 2018. 249 с.

Рибак К.О. Щодо правової природи містобудівного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2017. №25. С. 56-58. URL: <http://vestnik-pravo.nngu.od.ua/archive/juspradenc25/16.pdf> (дата звернення: 01.11.2019).

Ріпенко А.І. Використання земель для містобудівних потреб: теоретичні та практичні проблеми: монографія. К.: ВД «Гельветика», 2019. 496 с.

Роз'яснення Головного Управління юстиції у Чернігівській обл.: Розіслано листом Міністерства юстиції України від 27 серпня 2018 р. №34632/9159-32-18/8.4.4. URL: http://just.gov.ua/web_docs/2950/2018/01/docs/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D1%8F%D1%81%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%2027.08.2018.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Сім кроків з децентралізації системи держархбудконтролю. Будівництво – під контроль громади: Методичний посібник. URL: http://kbu.org.ua/assets/app/documents/metodichniy_posibnik2.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Стуканенко О.В. Місце будівельного права в системі права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.37/part_3/8.pdf

Стуканенко О.В. Світовий досвід регулюваннябудівельної діяльності на прикладі США. *Науковий вісник Тернопільського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2016. Вип. 2. Том. 2. С. 132-135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2016_2%282%29_28.

Тарасюк В.Г., Белогорч О.Л. Параметричний метод нормування у будівництві. *Наука та будівництво*. 2018. №4(18). С. 13-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ntab_2018_4_4.

Ханабудяко О.А. Будівельне право: деякі методологічні підходи до сфери правової дійсності. *Конференція. Будівельне право: проблеми теорії і практики* [зб. наук. пр.]. Матеріали Другої науко-практ. конф. (Київ, 6 грудня 2018 р.). Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: «Економічна думка», 2018. С. 34-44. URL: https://www.wsfed.org.ua/30259523/БУДІВЕЛЬНЕ_ПРАВО_ДЕЯКІ_МЕТОДОЛОГІЧНІ_ПІДХОДИ_ДО_СФЕРИ_ПРАВОВОЇ_ДІЙСНОСТІ_ЯКА_ФОРМУЄТЬСЯ.

Ханабудяко О.А. МІТЖЕ ПРАВО: СУЧАСНИЙ ПРАВОВИЙ ЛАНДШАФТ//SCIENTISTS AND MODERN THEORETICAL IDEAS. Abstracts of XXXV International Scientific and Practical Conference "Perfect World" (September 0–06, 2023) URL: <https://eu-conf.com/ua/events/scientists-and-modern-theoretical-ideas/>

Ханабудяко О.А. МОДЕРНА ІНСТИТУТИ ТА ПРАВОВА ТРАДИЦІЯ//The 10th International scientific and practical conference "Scientific research in the modern world" (July 26-28, 2023) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2023. 217 p. <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/07/SCIENTIFIC-RESEARCH-IN-THE-MODERN-WORLD-26-28.07.23.pdf>

Ханабудяко О.А. Конструкції квартирних прав у контексті питань, пов'язаних із модернізацією життя в законодавстві України //Часопис цивілістики. Науково-практичний журнал. Вип. 37. Одеса. 2020. С. 62-70.

Ханабудяко О.А. Конструкції майна, відокремленого з певною правовою метою//Червоний квадрат. Оновлення цивільного кодексу України: концептуальні засади : матер. Всеукраїнської наук.-практ. конф. 1 грудня 2020 р. / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є.О. Харитонова. Одеса: Веріфікатор, 2020. 250 с.

Ханабудяко О.А. Метаморфози концепту права власності на землю в контексті політик просторової організації територіальної організації// Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]. Рибак, К.О. Матеріали Третьої наук.-практ. конф., (Київ, 4 грудня 2019 р.)/ Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ-Тернопіль: «Бескиди», 2019. В 2-х ч. Ч. 1. 2019. С. 12-21.

Ханабудяко О.А. Релігійні права: від римського права до сучасного праворозуміння// Матеріали 10-ї міжнародної наукової конференції. Київ, 22 березня 2019 року / Р. А. Майданик, Я. М. Романенко, М. М. Рибак, Г. А. Майданик, М. Алерта, 2019. 266 с.

Цілуйко Т.А. Три етапи регулювання будівельної діяльності: склад будівельних правових актів. *Юридична академія університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2016. №1(17). URL: <http://scntlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/2-225-235.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Urbanization and the Issues Inclusive Urban Institutions Formation in

UKRAINIAN CITIES: SOME METHODOLOGICAL REMARKS THE ROLE OF SOCIETY IN THE DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC IDEAS //Abstracts of XXIX International Scientific and Practical Conference Prague, Czech Republic (July 24 – 26, 2023) URL: <https://eu-conf.com/events/the-role-of-society-in-the-development-of-scientific-ideas/>

Lefebvre H., 1991: The production of space. Blackwell, Oxford, p.39.

Lefebvre H., 1996: Writings on cities. Blackwell, Cambridge, MA.

Mark Purcell. Excavating Lefebvre: The right to the city and its urban politics of the inhabitant, *GeoJournal* 88, 95-168, 2006

Dave Harvey (2008) «The Right to the City». *New Left Review* 53. pp. 23-40.

Mitchell, 'The Right to the City', 129

Environment and Planning A 2012, volume 44, pages 2546—2554

Marcel Lopes de Souza, Which Right to Which City?, *Interface*, Volume 2 (1): 315—333 (May 2010)

Gray M. 2009. «The 'Right to the City' in the context of shifting mottos of urban social movements» *Environ* 13(1-3) 352—374.

Інформаційні ресурси

<http://library.knuib.edu.ua/>. Бібліотека Київського національного університету будівництва і архітектури.

[www.rada.gov.ua](http://rada.gov.ua/). Сайт Верховної Ради України.

<http://org2.knuib.edu.ua/>. Офіційний портал КНУБА.

<http://www.mre.gov.ua/>. Міністерство розвитку громад та територій України.

<https://dam.gov.ua/>. Державна інспекція архітектури та містобудування.